

Czy istnieje przeznaczenie?

Przeznaczenie

W czasach nastawionych na rozwój, siłę i wyzysk wiara w przeznaczenie wydaje się czymś naiwnym i pretensjonalnym. Przeznaczenie nie licuje z racjonalnym podejściem do życia. Mityczne fatum jest uważane za śmieszną przestrożę. Wierzymy, że wszystko osiągamy swoim wysiłkiem i ciężką pracą, nic samo z siebie nie spada nam z nieba. W języku polskim słowo przeznaczenie ma też inny sens, przeznaczamy jakieś pomieszczenie na coś i do czegoś, przeznaczamy także przedmioty i rzeczy pod coś, na coś i dla kogoś, nadajemy im funkcję. Poprzez ten symboliczny gest staramy się oswajać rzeczywistość, kształtować ją tak, żeby pasowała do nowych okoliczności. Adaptowanie przestrzeni, które historycznie służyły innym celom to codzienność dwóch instytucji zaangażowanych w tę wystawę. InLodz21 od 2023 roku działa w dawnym domu własnym i pracowni Hilarego Majewskiego – najważniejszego architekta miejskiego Łodzi, autora ikonicznych budowli tego miasta. Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku zasiedla dawny zespół pałacowo – parkowy rodziny Brandtów, od lat 60. XX wieku jest kolebką sztuki rzeźbiarskiej w Polsce, organizuje wystawy, plenery i warsztaty poświęcone temu medium.

Świadoma skomplikowanych przestrzennych zależności, nierozzerwalnie związanych z przeszłością, zapragnęłam nieco je rozruszać i odznaczyć. W związku z tym do galerii wstawiam czterokrotnie pomniejszony model gabinetu Hilarego Majewskiego, który w oryginalnym rozmiarze można oglądać ponad 140 km stąd, w Kamienicy Hilarego Majewskiego w Łodzi. Makietę zagospodarowuje Marta Krześlak, która mebluje ją małymi obiektami, przypominającymi te, które znała ze swojego pokoju dzieciennego. Surrealistyczny charakter instalacji podkreśla rozbrzmiewający wokół motyw muzyczny znany z serialu „Miasteczko Twin Peaks” Davida Lyncha. Zbigniew Olszyna z racji swoich rodzinnych powiązań z okolicami Orońska tworzy obiekty nawiązujące do osobistej straty. Na co dzień posługujący się techniką malarską artysta, prezentuje eksperymenty artystyczne z wykorzystaniem firanki. Tym samym przywraca pamięć o babci, której twarz skryta za woalem koronkowej dekoracji była pierwszym co widział podczas odwiedzin rodzinnych stron. Justyna Smoleń prezentuje jedną ze swoich rzeźb z cyklu „Hybrydy”. Artystka łączy w niej różne materiały, jednocześnie mieszając różne wątki, tematy i motywy dekoracyjne. Szereg zdobnych porcelanowych i ceramicznych bibelotów zmienia swoje przeznaczenie i staje się częścią rozbudowanej formy rzeźbiarskiej ukształtowanej na podobieństwo kłody. Dominika Sadowska tworzy instalację site specific. Zacierając przy pomocy watominy ostre krawędzie ścian i sufitu galerii, artystka zmienia konkretny i nieco surowy charakter pomieszczenia w rozmyty, niczym w sennym widzie. Joanna Szumacher, nawiązując do swojej ulubionej powieści z dzieciństwa – „W pustyni i w puszczy” Henryka Sienkiewicza – tworzy osobistą instalację pełną wspomnień związanych z najbliższymi osobami, miejscami i historiami zakłętymi w konkretnych przedmiotach.

Pomysł na relokację makiety, która była główną bohaterką wystawy „1:4”, kuratorowanej przez Dominikę Sadowską w Kamienicy Hilarego Majewskiego w Łodzi, powstał w głowie Leszka Golca – uznanego artysty i kuratora CRP w Orońsku, chwilę po jej zakończeniu. Idea symbolicznego przetransportowania najważniejszej, z punktu widzenia kariery Majewskiego, części kamienicy do innej instytucji, aby nadać jej dalsze życie wystawiennicze, wydaje się przewrotna i figlarna. Niewątpliwie zrzędzeniem losu czyli owym przeznaczeniem był szereg towarzyskich i zawodowych przecięć jakie miały miejsce lata przed otwarciem wystawy. Jedną z artystek biorących udział w wystawie w poprzednim pokazie makiety pełniła funkcję kuratorki, natomiast jej obecna kuratorka produkowała ten pokaz. Wystawa jest naszym przeznaczeniem, wydarzeniem artystycznym, do którego musiało dojść. Pytanie o to, co z tego wyniknie dla sztuki, dla publiczności i dla uczestników

i uczestniczek pozostaje otwarte.

Magda Milewska, kuratorka wystawy

Organizatorami są Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku i Kamienica Hilarego Majewskiego w Łodzi.